

Socialnämnden 2023-11-06

Information om planerat yttrande från Danderyds kommun över förslag i SOU 2023:52, Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen

Ärende

Socialnämnden informeras om att kommunledningskontoret kommer att föreslå att Danderyds kommun ska yttra sig över förslagen i SOU 2023:52, Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen.

Det föreslagna yttrandet kommer fokusera på förslaget att den som får en bidragsspärr efter att ha begått bidragsbrott, ändå ska ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen och lagen om mottagande av asylsökande m. fl. Det kan antas förta effekten av bidragsspärren och vältra över kostnader från de statliga välfärdssystemen till kommunerna.

Socialförvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden noterar informationen till protokollet.

Bakgrund

Regeringen tillsatte den 3 juni 2021 en utredning som fick i uppdrag att göra en översyn av möjligheterna att stärka arbetet med att bekämpa bidragsbrott¹. Fokus skulle vara brott som begås mot Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Migrationsverket och Arbetsförmedlingen.

Nu september 2023 lade utredningen fram sina förslag i SOU 2023:52, Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen. Sammanfattningsvis föreslås följande i utredningen.

- Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, CSN, Migrationsverket och Arbetsförmedlingen ska få ett ansvar att förebygga brott mot välfärdssystemen och att Ekonomistyrningsverket, ESV, ska samordna detta inom ramen för det redan pågående arbetet med att säkerställa korrekta utbetalningar från välfärdssystemen.

¹ Dir. 2021:39, 2021 års bidragsbrottsutredning

- Regeringen ska tillsätta utredningar som på ett samlat sätt ser över befintliga regelverk så att alla beslutande aktörer får likartade förutsättningar och möjligheter att förebygga brott och felaktiga utbetalningar.
- Vissa av myndigheterna ska få större möjligheter att hämta in uppgifter från andra än den enskilde som ett led i att förhindra att brott kan begås.
- De myndigheterna ska få utökade möjligheter att inhämta uppgifter från banker när det finns misstanke om felaktigheter.
- Kommunerna ska kunna inhämta vissa uppgifter om inkomst från Skatteverket.
- Det införs ett system med bidragsspärr på välfärdssystemens område som i allt väsentligt omfattar samma typer av förmåner och stöd som omfattas av bidragsbrottslagen.

Socialförvaltningens utredning

Danderyd kommun är inte remissinstans men kommunledningskontoret och socialförvaltningen anser att Danderyds kommun bör yttra sig främst över förslaget om bidragsspärr. Bidragsspärren innebär att den som har gjort sig skyldig till bidragsbrott under en tid på mellan ett halvår och tre år inte ska få ersättning från välfärdssystemen.

Denna bidragsspärr ska dock inte omfatta ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen eller lagen om mottagande av asylsökande m. fl. Detta innebär att den som stängs av från till exempel Försäkringskassans eller Arbetsförmedlingens bidragssystem i stället kan få ekonomiskt bistånd från kommunen. Detta kan antas kraftigt förta effekten av bidragsspärren och vältra över kostnader på kommunerna.

Remisstiden går ut den 27 december 2023. För att kommunen ska hinna yttra sig inom remisstiden behöver kommunstyrelsen ta ställning till ett yttrande vid sitt sammanträde den 27 november 2023. Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden får information om förslaget att kommunen ska yttra sig och vad den föreslås yttra sig över, vid sitt sammanträde den 6 november 2023.

Britt-Marie Ekström
Socialdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande Information om planerat yttrande från Danderyds kommun över förslag i SOU 2023:52, Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen
2. SOU 2023:52 finns att ta del av på <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/09/sou-202352/>

Expedieras
Kommunstyrelsen